

No. 26957

**UNITED STATES OF AMERICA
and
HUNGARY**

**Program of cooperation and exchanges in culture, education,
science and technology for 1982 and 1983 (with annex).
Signed at Washington on 4 December 1981**

Authentic texts: English and Hungarian.

Registered by the United States of America on 29 November 1989.

**ÉTATS-UNIS D'AMÉRIQUE
et
HONGRIE**

**Programme de coopération et d'échanges dans le domaine de
la culture, de l'éducation, de la science et de la techno-
logie pour les années 1982 et 1983 (avec annexe). Signé à
Washington le 4 décembre 1981**

Textes authentiques : anglais et hongrois.

Enregistré par les États-Unis d'Amérique le 29 novembre 1989.

PROGRAM¹ OF COOPERATION AND EXCHANGES BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA AND THE GOVERNMENT OF THE HUNGARIAN PEOPLE'S REPUBLIC IN CULTURE, EDUCATION, SCIENCE AND TECHNOLOGY FOR 1982 AND 1983

In accordance with Article V of the Agreement between the Government of the United States of America and the Government of the Hungarian People's Republic, on Cooperation in Culture, Education, Science and Technology signed at Budapest on April 6, 1977² (hereinafter referred to as "the Agreement"), the two Governments (hereinafter referred to as "the Parties"), have prepared the following Program of Cooperation and Exchanges (hereinafter referred to as "the Program") for 1982 and 1983.

Article I. CULTURE AND EDUCATION

1. (a) The United States Party will make every effort to receive up to twenty participants annually, including influential or distinguished persons, for periods of one month each, in individual or group programs for an exchange of experience and consultations. Fields of specialization, suggestions as to group programs, and nominations will be made through diplomatic channels.

(b) The Hungarian Party will make every effort to receive up to ten participants, including influential or distinguished persons, for up to one month for an exchange of experience and consultations. The fields of specialization and lengths of stay will be determined through diplomatic channels.

2. (a) The Parties will make every effort to exchange annually one visiting lecturer for a full academic year. Fields of specialization and the receiving universities will be determined through diplomatic channels and according to practices already established by the Parties. Nominations may be in all fields, but special consideration will be given to American and Hungarian studies.

(b) The Parties will make every effort to exchange annually one research scholar for a full academic year and up to two other research scholars for a period from three to six months. Fields of specialization and the receiving institutions will be determined through diplomatic channels and according to practices already established by the Parties.

3. (a) During the period of the Program the Parties will make every effort to organize a bilateral seminar on the translation and publication of American and Hungarian literary works in each other's country. The venue, number of participants, and financial arrangements will be agreed upon through diplomatic channels.

(b) The Parties may initiate the organization of other joint seminars on topics of mutual interest, with the participation of specialists of their two countries. These seminars will normally be held alternately in the two countries. The dates and subjects of the seminars will be agreed upon through diplomatic channels.

¹ Came into force on 1 January 1982, in accordance with article III (9).

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 1149, p. 175.

4. The Parties will encourage contacts and cooperation between higher educational, scholarly and scientific institutions of the two countries in specialized fields determined on the basis of mutual interest. In order to explore possibilities for such contacts, each Party will make every effort to receive up to four senior representatives from higher educational, scholarly and scientific institutions of the other country. The length of these visits will normally be from three to four weeks.

5. The Parties will facilitate the exchange of information and consultation concerning the comparability and equivalency of degrees.

6. The Parties will facilitate the development of contacts between major libraries and archives of the two countries. The Parties will examine future possibilities for the exchange of specialists in the library field.

7. The United States Party, at the request of the Hungarian Party, will send up to three specialists in the teaching of English to lecture at summer courses organized for teachers of English at Hungarian secondary schools and universities.

8. (a) The Parties will facilitate the exchange of exhibitions of the kind defined by Article I, paragraph 2 (a) of the Agreement on a mutually acceptable basis, including major exhibitions when so agreed. The details of the exhibitions, including their themes and the financial conditions of their organization, will be determined through diplomatic channels.

(b) The Parties will encourage contacts between museums and other appropriate institutions of the two countries, including the exchange of artistic publications and other mutually acceptable forms of cooperation.

9. The Parties will examine the possibility of an exchange of film weeks during the period of the Program. The film weeks may incorporate mutually acceptable collateral activities such as meetings of film artists.

10. The Parties will encourage visits by professional and academic musical, dance and theatrical groups and individual performing artists. Specific arrangements will be determined through appropriate channels.

11. The Parties will explore the possibilities for visits by specialists in the plastic arts, music, dance and theater for an exchange of professional experience and participation in productions.

12. The Parties will facilitate visits and the organization in their countries of various cultural and scholarly programs to commemorate appropriate national anniversaries and celebrations of the other country.

Article II. SCIENCE AND TECHNOLOGY

1. (a) The Parties will encourage implementation of the July 7, 1972 Agreement on Scientific Cooperation between the National Science Foundation of the United States of America (NSF) and the Institute for Cultural Relations of the Hungarian People's Republic (KKI)¹ as amended through the exchange of letters between Dr. Lenard Pal, Secretary General of the Hungarian Academy of Sciences (MTA) and Dr. John Slaughter, Director of the NSF, dated April 10, 1981, and June 5, 1981, respectively. Under that exchange, agreement was reached that the MTA would be responsible for administering the NSF/KKI Agreement as amended.

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 1082, p. 219.

(b) The NSF/KKI Agreement will expire July 7, 1982. Prior to that date, the NSF and the MTA will negotiate and conclude a new interagency agreement on scientific and technical cooperation which will replace the 1972 NSF/KKI Agreement and amendments. The Parties will endeavor to continue to improve the effectiveness of future joint activities.

2. The Parties will encourage the implementation of the current Memorandum of Understanding on Scientific Cooperation between the National Academy or Sciences of the United States of America and the Hungarian Academy of Sciences, dated June 1, 1974, as revised on September 1, 1975.

3. The Parties will encourage implementation of scientific exchanges between the U.S. Department of Health and Human Services and the Hungarian Ministry of Health of up to 12 man-months annually for each side in mutually acceptable fields. When agreed to by the U.S. Department of Health and Human Services and the Hungarian Ministry of Health, the Parties will encourage the conclusion of project agreements in specific areas of mutual benefit in the health sciences, such as the understanding reached in February 1981 between the U.S. National Cancer Institute and the Hungarian Institute of Oncology. Visits of scientists taking place under such approved project agreements will be subject to the terms of those agreements and will not be included in the 12 man-month quota cited above.

4. The Parties will encourage cooperation between the United States Geological Survey and the Hungarian Central Office of Geology, such cooperation to include annual exchanges of up to ten man-months for Hungarian specialists to the United States and up to four man-months for American specialists to Hungary in fields of mutual interest. In addition, special cooperative projects that may require involvement of additional personnel will be negotiated separately.

5. The Parties will encourage implementation of the October 11, 1978 Memorandum of Understanding between the Department of Transportation of the United States of America and the Ministry of Communications and Posts of the Hungarian People's Republic concerning research cooperation in the field of transportation.¹

6. The Parties will encourage the implementation of the Joint Statement signed May 13, 1981 between the United States Department of Agriculture and the Hungarian Ministry of Food and Agriculture². The details of future exchanges of personnel will be agreed upon by the two agencies pursuant to pertinent provisions of the Joint Statement.

7. The Parties will encourage cooperation between the National Bureau of Standards of the United States and the Hungarian National Office of Measures, as well as other corresponding Hungarian institutions, such cooperation to include annual exchanges of up to ten man-weeks per side per year in fields of mutual interest.

8. The Parties will encourage contacts between the United States Bureau of Mines as well as other potentially interested United States agencies and the Hungarian Ministry of Industry to explore areas of future cooperation in fields of mutual interest.

9. The Parties will explore the possibility of an exchange of scientific and technical film weeks during the period of the Program. Each of the film weeks may

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 1149, p. 199.

² *Ibid.*, vol. 1285, p. 121.

incorporate mutually acceptable collateral activities such as meetings of representatives of the relevant fields. The arrangements for the film weeks will be made through diplomatic channels.

10. The Parties will explore the possibilities of holding bilateral seminars on scientific subjects of mutual interest during the period of the Program. The subjects of the seminars and other details will be agreed upon through diplomatic channels.

11. The Hungarian Party, in order to continue to explore the possibilities of additional cooperative activities between other appropriate entities of the two countries, will send a delegation of two persons to the United States for a period of up to three weeks.

12. The Parties will continue to facilitate additional cooperative arrangements between interested institutions and organizations of the two countries. Major proposals resulting from such arrangements will be reported to each side through diplomatic channels.

Article III. GENERAL PROVISIONS

1. The exchanges, visits and other cooperative activities provided for herein shall be subject to the constitutional requirements and applicable laws and regulations of the two countries and the availability of funds. Within this framework, both Parties will use their best efforts to promote favorable conditions for the fulfillment of these exchanges, visits and other cooperative activities in accordance with the provisions and objectives of the Agreement.

2. This Program will not preclude other mutually acceptable exchanges, visits and cooperative activities which may be initiated by interested organizations or persons active in the fields of culture, education, science and technology, it being understood that additional exchanges, visits and other cooperative activities will be facilitated by prior agreement through diplomatic channels or between appropriate organizations.

3. The Parties may initiate, by mutual agreement, an increase in the number of exchanges, visits and other cooperative activities provided for in the Program.

4. (a) Persons participating in the exchanges, visits and other cooperative activities provided for in the Program will be nominated by the sending Party. However, the participants under Article I, paragraph 1 (a) and (b) of the Program will be determined according to established practices on both sides and subject to the approval of the Parties. Nominations will be submitted in a mutually acceptable form through diplomatic channels, normally three months prior to the proposed arrival date. In the case of visiting lecturers and research scholars specified in Article I, paragraph 2 (a) and (b) nominations will be submitted by the sending Party nine months in advance of the proposed arrival date. The receiving Party will advise the sending Party of its acceptance no later than six months prior to the proposed arrival date. In the case of other nominations, the Parties will give notification of acceptance normally one month prior to the proposed arrival date and will inform each other at least two weeks in advance of the exact arrival date.

(b) For the purpose of the implementation of the provisions for the exchange of lecturers and research scholars under Article I, paragraph 2, any academic program initiated prior to December 31, 1983 will be governed by the provisions of this Program Document until the completion of the academic program.

(c) In addition to other academic exchanges provided for in this Agreement, each side will exchange one academic lecturer for a period of five months beginning in January 1982 under the same financial provisions as apply to the lecturer exchanges which begin in September 1982.

5. With the exception of Article I, paragraphs 8(a), 9, 10 and 11, and Article II, paragraph 11, for visits specified in the Program:

(a) The sending Party will provide round-trip transportation between the capitals of the two countries (Budapest and Washington, D.C.);

(b) The receiving Party will provide:

- (i) The internal travel necessary for the successful completion of each visitor's approved program;
- (ii) The local expenses of stay as specified in the Annex, which forms an integral part of the Program;
- (iii) Medical and hospital insurance in case of illness or accident, within limitations established in advance by each side;
- (iv) Interpreters when appropriate for the professional programs of the visitors under Article I, paragraph 1 (a) and (b).

(c) The conditions governing cooperation between higher educational, scholarly and scientific institutions arising from Article I, paragraph 4 of the Program will be established by the participating institutions and organizations themselves.

6. The provisions of the Program may be amended by agreement between the Parties.

7. The Parties agree to hold by the end of 1982 a meeting of their designated representatives to discuss the implementation of the first year of the Program and plans for the second year.

8. For the Government of the United States of America the United States International Communication Agency and the Department of State, for the Government of the Hungarian People's Republic the Ministry of Culture and Education, are designated as executive agencies for the implementation of the Program. These executive agencies will maintain contact through diplomatic channels.

9. The Program shall enter into force on January 1, 1982 and shall remain in force through December 31, 1983.

DONE in duplicate at Washington, D.C. this fourth day of December, 1981 in the English and Hungarian languages, both being equally authentic.

For the Government
of the United States of America:

[Signed — Signé]¹

For the Government
of the Hungarian People's Republic:

[Signed — Signé]²

¹ Signed by Charles Z. Wick — Signé par Charles Z. Wick.

² Signed by Petrán János — Signé par Petrán János.

ANNEX

FINANCIAL PROVISIONS OF THE PROGRAM OF COOPERATION AND EXCHANGES IN CULTURE, EDUCATION, SCIENCE AND TECHNOLOGY BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA AND THE GOVERNMENT OF THE HUNGARIAN PEOPLE'S REPUBLIC FOR 1982 AND 1983

1. For visits of one month or less, specified under Article I, paragraphs 1, 4, 7 and 11, the United States Party will provide a daily allowance of 87 U.S. dollars; the Hungarian Party will provide appropriate free hotel accommodation and a daily allowance of 450 forints.
 2. For visits of more than one month specified under Article I, paragraph 2, the United States Party will provide for Hungarian lecturers and researchers a monthly stipend of 1500 U.S. dollars and the internal travel necessary for the successful completion of the approved program; the Hungarian Party will provide for the American lecturers and researchers a monthly stipend of 9000 forints and an appropriate furnished apartment including utilities free of charge, and the internal travel necessary for successful completion of the approved program.
 3. For visits specified under Article II, the specific financial conditions will be determined by prior agreement between the agencies concerned.
-

[HUNGARIAN TEXT — TEXTE HONGROIS]

AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK KORMÁNYA ÉS A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA KULTURÁLIS, OKTATÁSI, TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI-TUDOMÁNYOS EGYÜTTMŰKÖDÉSI ÉS CSEREPROGRAMJA

Az Amerikai Egyesült Államok Kormánya és a Magyar Népköztársaság Kormánya 1977. április 6-án Budapesten aláírt kulturális, oktatási, tudományos és műszaki-tudományos egyezménye (a továbbiakban "az Egyezmény") V. cikkével összhangban a két kormány (a továbbiakban "a Felek") a következő együttműködési és csereprogramot (a továbbiakban "a Program") dolgozták ki az 1982. és 1983. évre.

I. Cikk. KULTURA ÉS OKTATÁS

1) *a)* Az amerikai Fél törekedni fog, hogy évente legfeljebb 20 résztvevőt fogadjon — beleértve vezető személyiségeket — egyéni vagy csoportos látogatásra egy-egy hónapos időtartamra, tapasztalatcsere és konzultálás céljából. A szakterületek kijelölése, a csoportos programokra vonatkozó javaslatok és jelölések diplomáciai uton történnek.

b) A magyar Fél arra törekszi, hogy évente legfeljebb 10 egyéni látogatót fogadjon, beleértve vezető beosztású személyeket is, legfeljebb egyhónapos időtartamra, tapasztalatcsere és konzultáció céljából.

A szakterületeket és a látogatások időtartamát diplomáciai uton határozzák meg.

2) *a)* A Felek minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy évente egy vendégelőadót cseréljenek egy teljes akadémiai évre. A szakterületek és a fogadó egyetemek kijelölésére diplomáciai uton kerül sor a Felek által már kialakított gyakorlatnak megfelelően. A jelölések minden területre vonatkozhatnak, külön figyelmet fordítanak az amerikainisztikai és a hungaro-lógiai tanulmányokra.

b) A Felek mindent megtesznek annak érdekében, hogy évente egy tudományos kutatót cseréljenek egy teljes akadémiai évre és legfeljebb két további tudományos kutatót 3-tól 6 hónapig terjedő időszakra. A szakterületek és a fogadó intézetek kijelölésére diplomáciai uton kerül sor, a Felek által már kialakított gyakorlatnak megfelelően.

3) *a)* A Program ideje alatt a Felek törekedni fognak arra, hogy a magyar és amerikai irodalmi alkotások egymás országában történő lefordításáról és kiadásáról kétoldalu szemináriumot rendezzenek. A szemináriumok helyéről, a résztvevők számáról és a pénzügyi feltételekről diplomáciai uton állapodnak meg.

b) A Felek kezdeményezhetik egyéb közös szemináriumok megrendezését a két ország szakértőinek részvételével, a kölcsönös érdeklődésre számot tartó témákban. Ezekre a szemináriumokra lehetőség szerint felváltva kerülhet sor a két országban. A szemináriumok időpontjában és témájában diplomáciai uton állapodnak meg.

4) A Felek ösztönzik a két ország felsőoktatási és tudományos intézményeinek kapcsolatait és együttműködését, a kölcsönös érdek alapján meghatározott szakterületeken. Ezért arra törekszenek, hogy e kapcsolatok lehetőségeinek tanulmányozására kölcsönösen, legfeljebb négy vezető beosztású képviselőt fogadjanak a másik ország felsőoktatási és tudományos intézményeiből. E látogatások időtartama általában háromnégy hétig terjedhet.

5) A Felek elősegítik a diplomák összehasonlíthatóságára és egyenértékűségére vonatkozó konzultációkat és információcserét.

6) A Felek elősegítik a két ország nagyobb könyvtárai és levéltárai közötti kapcsolatok fejlesztését. A Felek megvizsgálják könyvtárosok cseréjének jövőbeni lehetőségeit.

7) Az amerikai Fél a magyar Fél kérése alapján legfeljebb három angol nyelvű előadást küld előadások tartására a magyar középiskolák és egyetemek angol szakos tanárai részére szervezett nyári tanfolyamokra.

8) *a)* A Felek elősegítik az Egyezmény I. cikke 2 *a)* bekezdésében meghatározott jellegű kiállítások cseréjét, kölcsönösen elfogadható alapon, beleértve a nagykiállításokat is, amennyiben így állapodnak meg. A kiállítások részleteiben, beleértve azok témáját és megrendezésük anyagi feltételeit, diplomáciai úton állapodnak meg.

b) A Felek ösztönzik a két ország muzeumainak és más megfelelő intézményeinek kapcsolatait, beleértve a művészeti kiadványok cseréjét és egyéb, kölcsönösen elfogadható együttműködési formákat.

9) A Felek megvizsgálják filmhetek cseréjének lehetőségét a Program időszaka alatt. A filmhetekkel összefüggésben kölcsönösen elfogadható kísérő rendezvényekre, úgy mint filmművészek találkozóira is sor kerülhet.

10) A Felek ösztönzik a hivatásos és egyetemi zenei, tánc és színházi együttesek, valamint előadóművészek látogatásait. A konkrét megegyezésekre megfelelő csatornákon kerül sor.

11) A Felek megvizsgálják képzőművészeti, zenei, tánc és színházi szakemberek látogatásainak lehetőségét szakmai tapasztalatcsere és produkciókban való közreműködés céljából.

12) A Felek elősegítik országaikban azokat a különböző kulturális és tudományos célú látogatásokat és rendezvényeket, amelyek a másik ország nemzeti évfordulóihoz és megemlékezéseihez kapcsolódnak.

II. Cikk. TUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI TUDOMÁNYOK

1) *a)* A Felek ösztönzik a Magyar Népköztársaság Kulturális Kapcsolatok Intézete (KKI) és az Amerikai Egyesült Államok Országos Tudományos Alapítványa (NSF) közötti 1972. július 7-i Tudományos Együttműködési Megállapodás végrehajtását, amelyet Dr. Pál Lénárd, a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) főtitkára és Dr. John Slaughter, az NSF igazgatója között 1981. április 10-én és 1981. június 5-én létrejött levélváltás után módosítottak. E levélváltással megállapodtak abban, hogy a módosított KKI-NSF Egyezmény további ápolásáért a Magyar Tudományos Akadémia felelős.

b) A KKI-NSF Egyezmény 1982. július 7-én hatályát veszti. Ezt megelőzően az MTA és az NSF új tudományos és műszaki intézményközi együttműködési

megállapodást kötnek, amely a módosított 1972. évi KKI-NSF Egyezmény helyébe lép. A Felek erőfeszítéseket tesznek a jövőbeni közös tevékenység hatékonyságának javítására.

2) A Felek ösztönzik a Magyar Tudományos Akadémia és az Amerikai Egyesült Államok Országos Tudományos Akadémiája tudományos együttműködéséről szóló 1974. június 1-én kelt, és 1975. szeptember 1-én módosított, meglévő Egyetértési Memorandum végrehajtását.

3) A Felek ösztönzik a Magyar Egészségügyi Minisztérium és az Egyesült Államok Egészségügyi és Szociális Szolgáltatások Minisztériuma közötti tudományos csereprogram végrehajtását, kölcsönösen elfogadható területeken, évente mindkét részről legfeljebb 12 ember-hónapig terjedően. A Magyar Egészségügyi Minisztérium és az Egyesült Államok Egészségügyi és Szociális Szolgáltatások Minisztériuma várható megállapodásai alapján a Felek ösztönzik projekt-megállapodások létrehozását az egészségügyi tudományok kölcsönösen előnyös, meghatározott területein, hasonlóan a magyar Országos Onkológiai Intézet és az amerikai Országos Rákkutató Intézet 1981. februárjában létrejött megállapodásához. Az ilyen jóváhagyott projekt-megállapodások keretében megvalósuló utazások feltételeit a vonatkozó megállapodások szabályozzák, és azok nem számítanak bele a fent idézett 12 hónapos keretbe.

4) A Felek ösztönzik az együttműködést a magyar Központi Földtani Hivatal és az Egyesült Államok Földtani Szolgálat között, amely együttműködés évente magyar szakemberek legfeljebb tíz ember-hónapos Egyesült Államok-beli és amerikai szakemberek legfeljebb négy ember-hónapos magyarországi cseréjét foglalja magában, a kölcsönös érdeklődésre számot tartó területeken. További speciális együttműködési projektekről — amelyek járulékos személyek bevonását igényelhetik — külön fognak megállapodni.

5) A Felek ösztönzik a magyar közlekedési és Postaügyi Minisztérium és az Amerikai Egyesült Államok Közlekedési Minisztériuma 1978. október 11-i Együttműködési Memorandumának végrehajtását a közlekedés területén való kutatási együttműködésről.

6) A Felek ösztönzik a magyar Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium és az Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériuma 1981. május 13-án aláírt Közös Nyilatkozatának végrehajtását.

A jövőbeni személycserék részleteiről a két minisztérium fog megállapodni a Közös Nyilatkozat vonatkozó feltételeinek megfelelően.

7) A Felek ösztönzik a magyar Országos Mérésügyi Hivatal, valamint más megfelelő magyar intézmények és az Egyesült Államok Országos Mérésügyi Hivatala közötti együttműködést. Ezen Együttműködés keretében évente mindkét részről tíz emberhétig terjedő cserét bonyolítanak le kölcsönös érdeklődésre számot tartó szakterületeken.

8) A Felek ösztönzik a magyar Ipari Minisztérium és az Egyesült Államok Bányászati Hivatala, valamint más potenciálisan érdekelt amerikai intézmények közötti érintkezéseket, a kölcsönös érdeklődésre számot tartó témákban, jövőbeni együttműködési területek felderítése céljából.

9) A Felek megvizsgálják tudományos és műszaki-tudományos filmhét cseréjének lehetőségét a Program időszaka alatt. Mindegyik filmhét magában foglalhat kölcsönösen elfogadható kísérő rendezvényeket is, úgy mint az érintett területek

képviselőinek találkozóit. A filmhetek megrendezésében diplomáciai uton állapodnak meg.

10) A Felek megvizsgálják kétoldalu szemináriumok megrendezésének lehetőségét a Program időszak alatt a kölcsönös érdeklődésre számot tartó tudományos témákban. A szemináriumok tárgyában és más részletekben diplomáciai uton állapodnak meg.

11) A magyar fél a két ország megfelelő intézményei között további közös tevékenység lehetőségeinek feltárására kéttagu delegációt küld az Egyesült Államokba legfeljebb három hét időtartamra.

12) A Felek az eddigiekhez hasonlóan elősegítik további közös tevékenység feltárását a két ország érdekelt intézményei és szervezetei között. Az ebből eredő lényeges javaslatokról a Felek diplomáciai uton tájékoztatják egymást.

III. Cikk. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1) Az ebben foglalt cserék, látogatások és egyéb közös tevékenységek alá vannak vetve a két ország alkotmányos előírásainak, hatályos jogszabályainak és rendelkezéseinek, valamint a rendelkezésre álló pénzügyi alapoknak. E kereten belül mindkét Fél minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy kedvező feltételeket biztosítson e cserék, látogatások és egyéb közös tevékenység megvalósításához az Egyezmény célkitűzéseivel és rendelkezéseivel összhangban.

2) Ez a Program nem zárja ki a kultúra, az oktatás, a tudományok és műszaki tudományok területén működő érdekelt szervezetek és személyek által kezdeményezett egyéb közös tevékenységet, figyelembe véve, hogy a további cserék, látogatások és közös tevékenység előmozdítására diplomáciai uton, vagy a megfelelő szervezetek között létrejött előzetes megállapodás alapján kerül sor.

3) A Felek kölcsönös megállapodás alapján kezdeményezhetik a Programban foglalt cserék, látogatások és egyéb közös tevékenység számának bővítését.

4) *a)* A Programban foglalt cserékben, látogatásokban és egyéb közös tevékenységben résztvevő személyekre a küldő Fél tesz jelölést. A Program I. cikke 1 *a* és 1 *b* pontja alapján azonban a résztvevő személyeket a két Fél által kialakított gyakorlat szerint határozzák meg és a Feleknek kell jóváhagyniok. A jelölések átadása kölcsönösen elfogadható formában, diplomáciai uton történik, általában három hónappal a tervezett érkezési időpont előtt. A Program I. cikke 2 *a.* és 2 *b.* bekezdésében meghatározott vendégelőadók és tudományos kutatók esetében a küldő Fél kilenc hónappal a tervezett érkezési időpont előtt teszi meg a jelöléseket. A fogadó Fél legalább hat hónappal a tervezett érkezési időpont előtt tájékoztatja a küldő Felet az elfogadásról. A többi jelölés esetében a Felek általában egy hónappal a tervezett érkezési időpont előtt adnak tájékoztatást az elfogadásról és legalább két héttel korábban értesítik egymást a pontos érkezési időpontról.

b) Az 1983. december 31. előtt megkezdett, az I. cikk 2. pontja alá eső tudományos vagy oktatói csereprogram végrehajtását ezen munkaterv feltételei szabályozzák, az adott akadémiai program befejezéséig.

c) Ezen megállapodás által biztosított egyéb akadémiai cseréken kívül mindkét Fél egy egyetemi előadót cserél öt hónapos időtartamra, 1982 januárjától kezdve, ugyanazon pénzügyi feltételek mellett mint amelyek az 1982. szeptemberében kezdődő előadócsereére vonatkoznak.

5) A Programban meghatározott látogatások esetében, kivéve az I. cikk 8 a, 9, 10, 11 bekezdését és a II. cikk 11 bekezdését:

a) A küldő Fél gondoskodik a két ország fővárosa (Budapest és Washington, D.C.) közötti oda-vissza utazásról;

b) A fogadó Fél biztosítja:

1. a látogatók jóváhagyott programjának sikeres teljesítéséhez szükséges belső utazásokat;
2. a helyi tartózkodás költségeit, ezeket a Függelék részletezi, amely a Program szerves részét képezi;
3. orvosi és kórházi ellátást megbetegedés vagy baleset esetén, a Felek által előre meghatározott kereteken belül;
4. tolmácsot az I. cikk 1 a-b bekezdésében, meghatározott látogatók szakmai programjához, amikor szükséges.

c) A Program I. cikke 4 bekezdéséből fakadóan felsőoktatási intézmények valamint tudományos intézmények együttműködését szabályozó feltételeket a résztvevő intézmények és szervezetek saját maguk határozzák meg.

6) A Program rendelkezései a Felek megegyezésével módosíthatók.

7) A Felek megállapodnak, hogy kijelölt képviselőik 1982. végén találkoznak a Program első éves végrehajtásának és a második évre vonatkozó terveknek a megvitatása céljából.

8) A Magyar Népköztársaság Kormánya részéről a Művelődési Minisztérium, az Amerikai Egyesült Államok részéről a Nemzetközi Kommunikációs Ügynökség és a Külügyminisztérium a Program megvalósítására kijelölt végrehajtó szerv. E végrehajtó szervek a kapcsolatot diplomáciai uton tartják egymással.

9) A Program 1981. január 1-én lép érvénybe és 1983. december 31-ig marad érvényben.

KESZÜLT Washingtonban, 1981. december 4-én két példányban, magyar és angol nyelven, mindkettő egyaránt hiteles.

Az Egyesült Államok
Kormánya nevében:

[Signed — Signé]¹

A Magyar Népköztársaság
Kormánya nevében:

[Signed — Signé]²

¹ Signed by Charles Z. Wick — Signé par Charles Z. Wick.

² Signed by Petrán János — Signé par Petrán János.

FÜGGELÉK

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA ÉS AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK KORMÁNYA 1982. ÉS 1983. ÉVRE SZÓLÓ KULTURÁLIS, OKTATÁSI, TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI-TUDOMÁNYOS EGYÜTTMŰKÖDÉSI ÉS CSEREPROGRAMJÁNAK PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEI

1) Az I. cikk 1, 4, 7 és 11 bekezdésében meghatározott rövid időtartamu látogatások esetében a magyar Fél megfelelő ingyenes szállodai elhelyezést és napi 450 Ft ellátmányt, az amerikai Fél napi 87 US \$ ellátmányt biztosít.

2) Az I. cikk 2 pontjában meghatározott, egy hónapnál hosszabb látogatások esetén az amerikai Fél a magyar előadók és kutatók részére 1500 US \$ havi ösztöndíjat és a jóváhagyott program sikeres végrehajtásához szükséges belső utaztatást biztosítja. A magyar Fél az amerikai előadók és kutatók részére havonta 9000,- Ft-os ösztöndíjat és díjmentesen megfelelő butorozott lakást, beleértve ingyenes szolgáltatásokat is, valamint a jóváhagyott program sikeres teljesítéséhez szükséges belső utazást biztosítja.

3) A II. cikkben meghatározott látogatások esetében a sajátos pénzügyi feltételeket az érintett országos hatáskörű szervek előzetes megállapodás alapján határozzák meg.

[TRADUCTION — TRANSLATION]

PROGRAMME¹ DE COOPÉRATION ET D'ÉCHANGES ENTRE LE GOUVERNEMENT DES ÉTATS-UNIS D'AMÉRIQUE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE HONGROISE DANS LE DOMAINE DE LA CULTURE, DE L'ÉDUCATION, DE LA SCIENCE ET DE LA TECHNOLOGIE POUR LES ANNÉES 1982 ET 1983

Conformément à l'article V de l'Accord conclu entre le Gouvernement des Etats-Unis d'Amérique et le Gouvernement de la République populaire hongroise relatif à la coopération dans le domaine de la culture, de l'éducation, de la science et de la technologie, signé à Budapest le 6 avril 1977² (ci-après dénommé « l'Accord »), les deux Gouvernements (ci-après dénommés « Parties »), ont mis au point le programme ci-après de coopération et d'échanges (ci-après dénommé « le Programme ») pour 1982 et 1983.

Article premier. CULTURE ET ÉDUCATION

1. a) La Partie Etats-Unis s'efforcera de recevoir chaque année jusqu'à vingt participants, y compris des personnalités influentes ou distinguées, pour des périodes d'un mois chacun, en vue d'un échange d'expérience et de consultations individuels ou en groupe. Les spécialisations, les suggestions concernant les programmes de travail en groupe et les désignations de candidats feront l'objet de communications par la voie diplomatique.

b) La Partie hongroise s'efforcera de recevoir jusqu'à dix participants, y compris des personnalités influentes ou distinguées, pour une durée allant jusqu'à un mois, en vue de l'échange d'expérience et de consultations. Les spécialisations et les durées de séjour feront l'objet de communications par la voie diplomatique.

2. a) Les Parties ne négligeront aucun effort pour échanger chaque année un chargé de conférence nommé pour une année universitaire entière. Les spécialisations et les universités d'accueil seront déterminées par la voie diplomatique et conformément aux pratiques déjà établies entre les Parties. Les désignations pourront porter sur toutes les spécialités, mais il sera accordé une attention spéciale aux études concernant l'Amérique et la Hongrie.

b) Les Parties ne négligeront aucun effort pour échanger chaque année un chercheur détaché pour une année universitaire entière et jusqu'à deux autres chercheurs pour des durées de trois à six mois. Les spécialisations et les institutions d'accueil seront déterminées par la voie diplomatique et conformément aux pratiques déjà établies entre les Parties.

3. a) Pendant la durée du Programme, les Parties s'efforceront d'organiser un séminaire bilatéral sur la traduction et la publication dans l'autre pays d'œuvres littéraires américaines et hongroises. Les dates de ces séminaires, le nombre des participants et les dispositions financières seront concertés par la voie diplomatique.

¹ Entré en vigueur le 1er janvier 1982, conformément au paragraphe 9 de l'article III.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1140, p. 175.

b) Les Parties pourront organiser d'autres séminaires conjoints sur des thèmes d'intérêt commun, avec la participation de spécialistes des deux pays. Ces séminaires se tiendront normalement par alternance dans les deux pays. Leurs dates et thèmes seront concertés par la voie diplomatique.

4. Les Parties encourageront les contacts et la coopération entre les institutions d'enseignement supérieur, de recherche et de science des deux pays dans des domaines spécialisés déterminés sur la base de l'intérêt mutuel. Afin d'étudier les possibilités de contacts de cette nature, chacune des Parties s'efforcera de recevoir jusqu'à quatre représentants de haut niveau des institutions d'enseignement supérieur, de recherche et de science de l'autre pays. La durée de ces visites sera normalement de trois à quatre semaines.

5. Les Parties faciliteront l'échange d'informations et les consultations concernant la comparabilité et l'équivalence des diplômes.

6. Les Parties faciliteront les contacts entre les principales bibliothèques et archives des deux pays. Les deux Parties étudieront les possibilités ultérieures d'échange de spécialistes de bibliothéconomie.

7. La Partie Etats-Unis, à la demande de la Partie hongroise, enverra jusqu'à trois spécialistes de l'enseignement de l'anglais pour donner des conférences lors de stages d'été organisés à l'intention des enseignants d'anglais dans les établissements secondaires et universités de Hongrie.

8. a) Les Parties faciliteront l'échange d'expositions du type défini à l'article premier, alinéa a du paragraphe 2 de l'Accord, sur une base mutuellement acceptable, y compris des expositions d'intérêt majeur lorsqu'il en sera ainsi convenu. Les détails des expositions, y compris leurs thèmes et les conditions financières de leur organisation, seront déterminés par la voie diplomatique.

b) Les Parties encourageront les contacts entre musées et autres institutions appropriées des deux pays, y compris l'échange de publications artistiques, ainsi que d'autres formes de coopération mutuellement acceptables.

9. Les Parties étudieront la possibilité d'échanger des semaines cinématographiques durant l'exécution du Programme. Ces semaines cinématographiques pourront comporter des activités parallèles mutuellement acceptables, par exemple des rencontres entre artistes de cinéma.

10. Les Parties encourageront les visites de groupes professionnels et d'enseignement de la musique, de la danse et du théâtre, ainsi que d'artistes du spectacle. Les dispositions particulières seront arrêtées par la voie diplomatique.

11. Les Parties étudieront la possibilité de visites de spécialistes des arts plastiques, de la musique, de la danse et du théâtre, en vue de l'échange d'expériences professionnelles et de participations à des productions.

12. Les Parties faciliteront les visites et l'organisation, dans leur pays, de divers programmes culturels et pédagogiques, en vue de commémorer les anniversaires et célébrations nationales de l'autre pays selon qu'il conviendra.

Article II. SCIENCE ET TECHNOLOGIE

1. a) Les Parties encourageront la mise en œuvre de l'Accord du 7 juillet 1972 de coopération scientifique entre la National Science Foundation des Etats-Unis d'Amérique (NSF) et l'Institut des relations culturelles de la République popu-

laire de Hongrie (KKI)¹, modifié par l'échange de lettres entre le Dr. Lenard Pal, Secrétaire général de l'Académie hongroise des sciences (MTA) et le Dr. John Slaughter, Directeur de la NSF, en date du 10 avril 1981 et du 5 juin 1981, respectivement. Conformément à cet échange de lettres, il a été convenu que la MTA serait chargée de l'administration de l'Accord NSF/KKI modifié.

b) L'Accord NSF/KKI arrivera à expiration le 7 juillet 1982. Jusqu'à cette date, la NSF et la MTA négocieront et concluront un nouvel accord interinstitutions de coopération scientifique et technique qui remplacera l'Accord NSF/KKI de 1972 et ses amendements. Les Parties s'efforceront de continuer à améliorer l'efficacité de leurs activités communes futures.

2. Les Parties encourageront la mise en œuvre du protocole d'accord actuel sur la coopération scientifique entre la National Academy of Sciences des Etats-Unis d'Amérique et l'Académie hongroise des sciences, en date du 1er juin 1974 et révisé le 1er septembre 1975.

3. Les Parties encourageront les échanges scientifiques entre le Département de la Santé et de la protection sociale des Etats-Unis et le Ministère hongrois de la Santé, à raison au maximum de 12 mois-hommes chaque année pour chaque Partie, dans des domaines concertés. Par accord entre le Département de la Santé et de la protection sociale des Etats-Unis et le Ministère hongrois de la Santé, les Parties encourageront la conclusion d'accords de projet dans des domaines particuliers des sciences de la santé qui présentent un intérêt commun, par exemple la convention conclue en février 1981 entre le National Cancer Institute des Etats-Unis et l'Institut hongrois d'oncologie. Les visites de scientifiques au titre de ces accords de projet agréés entreront dans le cadre des dispositions desdits accords et ne seront pas comprises dans le contingent de 12 mois-hommes précité.

4. Les Parties encourageront la coopération entre le United States Geological Survey et l'Office central hongrois de géologie, et notamment des échanges annuels, à raison au maximum de 10 mois-hommes, de spécialistes hongrois en visite aux Etats-Unis et, à concurrence de 4 mois-hommes, de spécialistes américains en Hongrie, portant sur des domaines d'intérêt commun. De plus, il sera négocié à part des projets de coopération spéciaux qui pourraient faire intervenir un personnel supplémentaire.

5. Les Parties encourageront la mise en œuvre du Mémorandum d'accord du 11 octobre 1978 entre le Département des transports des Etats-Unis d'Amérique et le Ministère des Communications et des Postes de la République populaire hongroise, concernant la coopération pour la recherche dans le domaine des transports².

6. Les Parties encourageront la mise en œuvre de la Déclaration conjointe signée le 13 mai 1981 par le Département de l'agriculture des Etats-Unis et le Ministère hongrois de l'Alimentation et de l'Agriculture³. Le détail des échanges ultérieurs de personnel sera concerté par les deux organismes conformément aux dispositions en la matière de la Déclaration commune.

7. Les Parties encourageront la coopération entre le National Bureau of Standards des Etats-Unis et l'Office national hongrois des poids et mesures, ainsi que d'autres institutions hongroises correspondantes, et notamment les échanges

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1082, p. 219.

² *Ibid.*, vol. 1149, p. 199.

³ *Ibid.*, vol. 1285, p. 121.

annuels, à raison de 10 semaines-hommes au maximum par Partie et par année, pour des travaux dans des domaines d'intérêt commun.

8. Les Parties encourageront les contacts entre l'Office des mines des Etats-Unis et d'autres organismes éventuellement intéressés des Etats-Unis d'une part, et le Ministère hongrois de l'Industrie d'autre part, en vue de rechercher les domaines d'une coopération future dans des secteurs d'intérêt commun.

9. Les Parties étudieront la possibilité d'échanger des semaines cinématographiques de caractère scientifique et technique durant la réalisation du Programme. Chacune de ces semaines cinématographiques pourra comporter des activités parallèles mutuellement acceptables, par exemple des rencontres de représentants des spécialités considérées. Les dispositions en vue de ces semaines cinématographiques seront prises par la voie diplomatique.

10. Les Parties étudieront la possibilité d'organiser des séminaires bilatéraux sur des thèmes scientifiques d'intérêt commun durant la réalisation du Programme. Les thèmes des séminaires et les autres détails seront concertés par la voie diplomatique.

11. La Partie hongroise, afin de continuer à étudier les possibilités d'une coopération additionnelle entre d'autres institutions appropriées des deux pays, enverra une délégation de deux personnes aux Etats-Unis pour une durée de trois semaines au maximum.

12. Les Parties continueront de faciliter la conclusion de conventions de coopération additionnelle entre les institutions et organisations intéressées des deux pays. Les principales propositions issues de ces conventions seront communiquées à chaque Partie par la voie diplomatique.

Article III. DISPOSITIONS GÉNÉRALES

1. Les échanges, visites et autres activités en coopération prévus dans les présentes seront subordonnés aux règles constitutionnelles et aux lois et règlements applicables des deux pays, ainsi qu'aux disponibilités de crédits. Dans ce contexte, les deux Parties s'efforceront d'assurer des conditions favorables à la réalisation de ces échanges, visites et autres actions en coopération, conformément aux dispositions et objectifs de l'Accord.

2. Le présent Programme n'interdira pas d'autres échanges, visites et actions en coopération, mutuellement acceptables, que pourraient entreprendre des organisations ou personnes intéressées des domaines de la culture, de l'éducation, de la science et de la technologie, étant donné que ces échanges, visites et autres actions en coopération additionnels seront facilités moyennant des accords préalables conclus par la voie diplomatique ou entre organisations compétentes.

3. Les Parties pourront, par accord mutuel, augmenter le nombre des échanges, visites et autres actions en coopération prévus dans le Programme.

4. a) Les participants aux échanges, visites et autres actions en coopération prévus dans le Programme seront désignés par la Partie qui les envoie. Cependant, les participants au titre de l'article premier, alinéas *a* et *b* du paragraphe 1 du Programme, seront choisis conformément aux pratiques établies entre les deux Parties et sous réserve de leur approbation. Les désignations seront soumises sous une forme mutuellement acceptable par la voie diplomatique, normalement trois mois avant la date d'arrivée proposée. S'agissant des chargés de conférence et chercheurs

spécifiés à l'article premier, alinéas *a* et *b* du paragraphe 2, les désignations seront soumises par la Partie qui les envoie neuf mois avant la date d'arrivée proposée. La Partie hôte avisera l'autre Partie de son acceptation au plus tard six mois avant la date d'arrivée proposée. Dans le cas des autres désignations, les Parties notifieront leur acceptation normalement un mois avant la date d'arrivée proposée et s'informeront mutuellement au moins deux semaines à l'avance de la date d'arrivée exacte.

b) Aux fins des dispositions concernant l'échange de chargés de conférence et de chercheurs au titre de l'article premier, paragraphe 2, tout programme universitaire entrepris avant le 31 décembre 1983 sera régi par les dispositions du présent descriptif de Programme jusqu'à l'achèvement du programme universitaire.

c) Indépendamment des autres échanges universitaires prévus par le présent Accord, chacune des Parties échangera un chargé de conférence universitaire pour une durée de cinq mois à compter de janvier 1982, dans le cadre des dispositions financières qui s'appliquent déjà aux échanges de chargés de conférence débutant en septembre 1982.

5. A l'exception de l'article premier, alinéa *a* du paragraphe 8 et paragraphes 9, 10, et 11, et de l'article II, paragraphe 11, en ce qui concerne les visites prévues au Programme :

a) La Partie de provenance assurera le transport aller-retour entre les capitales des deux pays (Budapest et Washington [D.C.]);

b) La Partie hôte :

i) Assurera les déplacements intérieurs nécessaires pour le succès du programme agréé de chaque visiteur;

ii) Couvrira les dépenses locales de séjour spécifiées dans l'Annexe qui fait partie intégrante du Programme;

iii) Couvrira les dépenses médicales et hospitalières en cas de maladie ou d'accident, dans des limites établies à l'avance par chaque Partie;

iv) Assurera les services d'interprètes, en cas de besoin, pour les programmes professionnels des visiteurs visés à l'article premier, alinéas *a* et *b* du paragraphe 1.

c) Les conditions régissant la coopération entre les institutions d'enseignement supérieur, de recherche et de science au titre de l'article premier, paragraphe 4 du Programme seront arrêtées par les institutions et organisations participantes elles-mêmes.

6. Le contenu du Programme pourra être modifié d'accord entre les Parties.

7. Les Parties sont convenues d'organiser, à la fin de 1982, une réunion de leurs représentants désignés en vue de débattre de la mise en œuvre de la première année du Programme et des plans de la deuxième année.

8. Les organismes chargés de la réalisation du Programme sont, pour le Gouvernement des Etats-Unis d'Amérique, la United States International Communication Agency et le Département d'Etat, et pour le Gouvernement de la République populaire hongroise le Ministère de la Culture et de l'Education. Ces organismes maintiendront entre eux des contacts par la voie diplomatique.

9. Le Programme entrera en vigueur le 1er janvier 1982 et le restera jusqu'au 31 décembre 1983.

FAIT en double exemplaire à Washington, D.C., ce 4 décembre 1981, en langues anglaise et hongroise, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement
des Etats-Unis d'Amérique :
[CHARLES Z. WICK]

Pour le Gouvernement
de la République populaire hongroise :
[PETRÁN JÁNOS]

ANNEXE

DISPOSITIONS FINANCIÈRES CONCERNANT LE PROGRAMME DE COOPÉRATION ET D'ÉCHANGES
DANS LE DOMAINE DE LA CULTURE, DE L'ÉDUCATION, DE LA SCIENCE ET DE LA TECH-
NOLOGIE CONCLU ENTRE LE GOUVERNEMENT DES ÉTATS-UNIS D'AMÉRIQUE ET LE
GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE HONGROISE POUR 1982 ET 1983

1. Dans le cas des visites d'un mois ou moins, visées à l'article premier, paragraphes 1, 4, 7 et 11, la Partie États-Unis versera une allocation quotidienne de 87 dollars EU; la Partie hongroise assurera le logement gratuit à l'hôtel et une allocation quotidienne de 450 florints.

2. Pour les visites de plus d'un mois, visées à l'article premier, paragraphe 2, la Partie États-Unis versera aux chargés de conférence et chercheurs hongrois une bourse mensuelle de 1 500 dollars EU et assurera pour eux les déplacements intérieurs nécessaires pour le succès du programme agréé; la Partie hongroise versera aux chargés de conférence et chercheurs américains une bourse mensuelle de 9 000 florints et leur assurera un appartement meublé adéquat, services compris, à titre gratuit, ainsi que les déplacements intérieurs nécessaires pour le succès du programme agréé.

3. S'agissant des visites visées à l'article II, les conditions financières particulières seront déterminées par accord mutuel préalable entre les institutions concernées.
